

Tysvær
kommune

Årsplan

Fjellhaug Friluftsbarnhage

2026 - 2027

Innhold

1. Innledning	4
2. Rammefaktorer.....	5
Barnehageloven.....	5
Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver	5
Årsplan	5
Overordnede planer for Tysvær barnehagene.....	5
Visjon	6
Verdier	6
Hovedmål	7
4. Barnehagens verdigrunnlag.....	8
Barn og barndom.....	8
Demokrati.....	8
Mangfold og gjensidig respekt.....	8
Likestilling og likeverd	8
Bærekraftig utvikling	9
Livsmestring og helse.....	9
5. Barns medvirkning.....	10
6. Fagområder i rammeplanen.....	10
8. Barnehagens formål og innhold	13
Prosjektarbeid i vår barnehage; “Jorden er til låns og me må alle ta vare på den”	13
Laget rundt barnet	14
Vi har tidlig innsats – tidlig og riktig innsats, for oss betyr det;	15
Vi er brobyggere, for oss betyr det;.....	16
Vi gir robuste tjenester – som gir robuste barn for oss betyr det;	16
Vi vil ha alle med. For oss betyr det å jobbe med;	17
Trafikksikker barnehage	20
Trygt og godt barnehagemiljø	21
CLASS	22
Lek- og læringsmiljø	Feil! Bokmerke er ikke definert.
8. Overganger.....	22
Overgang hjem - barnehage.....	22
Overgang hjem - barnehage.....	22
Overgang innad i barnehagen.....	22
9. Samarbeid.....	23
Samarbeid hjem/barnehage	23
Foreldremedvirkning:.....	23

Daglig kontakt:.....	23
Samarbeidsutvalget (SU) og foreldreråd.....	24
Foreldremøte	24
Foreldresamtaler.....	24
Foreldreveiledning	24
Samarbeid med andre tjenester.....	24
10. Barnehagen som pedagogisk virksomhet.....	25
Planlegging.....	25
Dokumentasjon.....	25
Vurdering.....	26
11. Avslutning.....	26

Fjellhaug Friluftsbarnhage har friluftsliv som sitt grunnfundament. Vi vektlegger allsidig aktivitet der barna får erfaringer og opplevelser med naturen som læringsarena. Et positivt læringsmiljø der utforsking, lek og læring skal være i fokus. Vi skal støtte barna til å bli robuste, og natursmarte. Vi ønsker at barna skal lære å ta vare på seg selv, andre og naturen.

1. Innledning

Våre avdelinger og kontaktinformasjon:

LYSE BLÅ	902 16 691
LYSE LILLA	488 69 558
MØRKE LILLA	913 37 667
MØRKE LILLA	902 49 105
LYSE GRØNN	902 32 831
GRØNN	912 42 739
GRØNN	488 69 221
GUL	911 82 156
MØRKEGUL	902 28 808
RØD	913 42 281
RØD	912 44 445

Styrer; Wenche Håland tlf. 46947794, mail; wenche.haland@tysver.kommune.no

Assisterende styrer; Katarzyna Wierzbicka-Skibinska, email;

katarzyna.wierzbickaskibinska@tysver.kommune.no

Spesial pedagog; Solbjørg Espevoll Skjold, email; Solbjorg.Espevoll@tysver.kommune.no

Praktiske opplysninger;

Åpningstid fra 06.45-16.15. Åpent alle virkedager, med unntak av 5 planleggingsdager.

Vi holder stengt jule- og nyttårsaften, onsdag før skjærtorsdag stenger vi kl.12.00.

Link til Vigilo (kommunikasjonskanal mellom barnehage/hjem): Vigilo [Vigilo](#) | [Hjem](#)

Måltider i barnehagen;

Barnehagen serverer tre måltider; frokost, lunsj og ettermiddagsmat.

Barnehagen har et matbudsjett ca. 6 kr. pr måltid, 18 kr. pr dag. Vi lager fast 5 ukers meny som ruller 3 ganger, vi skal bruke mer belgfrukt og mindre kjøttprodukter. Vi skal ha sunn kost i fokus.

2. Rammefaktorer

Alle barnehager er pålagt å ha egen årsplan. Årsplanen skal blant annet vise hvordan barnehagen arbeider med omsorg, lek, danning og læring. Barnehageloven og Rammeplan for barnehagen er viktige rammefaktorer som vi forholder oss til i det daglige arbeidet. Årsplanen beskriver også hvordan vi arbeider for å nå Tysvær kommunes felles målsetning for barnehagene.

Barnehageloven

[Lov om barnehager \(barnehageloven\) - Lovdata](#)

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver

[Rammeplan for barnehagen](#)

Årsplan

Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen kan gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidsparter og andre interesserte.

Det skal også utarbeides planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov.

Overordnede planer for Tysvær barnehagene

Barnehagebruksplan Tysvær kommune 2019 – 2030

[Barnehagebruksplan - Tysvær kommune 2019-2030 - Tysvær kommune](#)

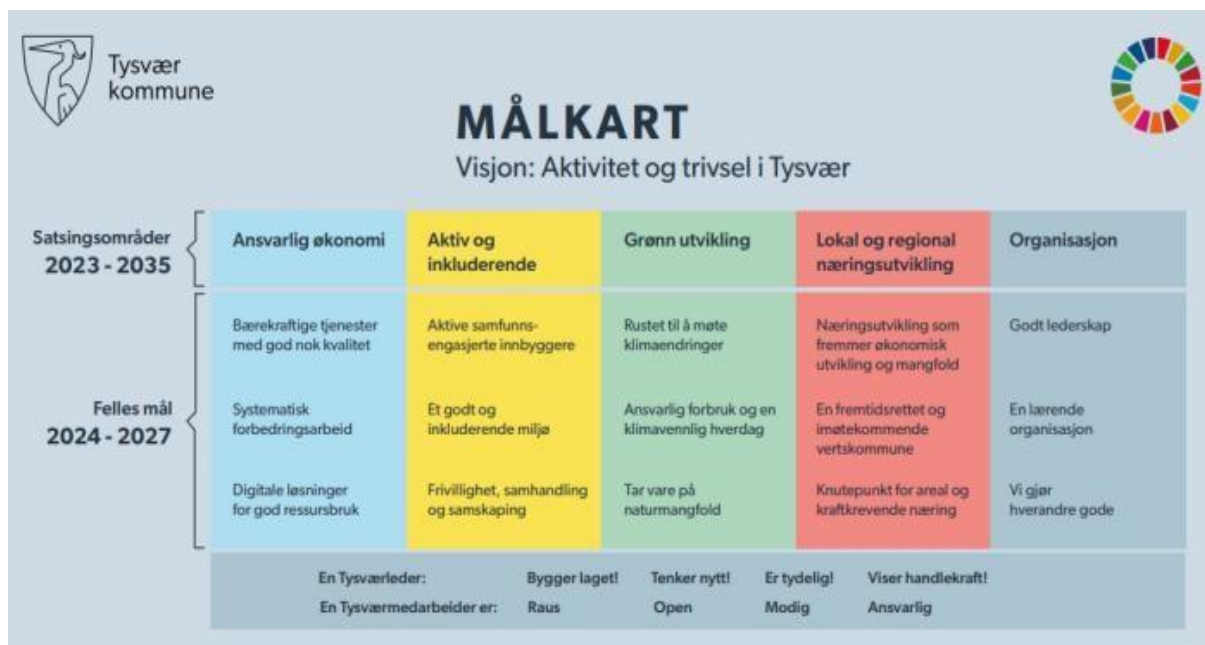
Sammen om det beste for barnet 2022-2026, Temaplan for barn og unge

[Sammen om det beste for barnet 2022-2026 - Tysvær kommune](#)

Kvalitetsplan for barnehagene i Tysvær 2018 – 2022

[Kvalitetsplan for barnehagene i Tysvær](#)

3. Tysvær kommunes visjon og verdier

Visjon

Aktivitet og trivsel i Tysvær

Verdier

ROMA - Raus, Open, Modig og Ansvarlig

Hver barnehage definerer selv hvordan de jobber innenfor disse verdiene

Hovedmål

Alle barn og unge skal oppleve et godt og inkluderende oppvekstmiljø som fremmer trygghet, læring, trivsel og helse.

Delmål; Alle barna skal oppleve sosialt fellesskap.

Kriterier for måloppnåelse:

- Barnehagen arbeider systematisk med inkluderingsplan og legger til rette for at alle barn får delta i og bidra til barnehagens læringsfellesskap.
- Alle barn har reelle muligheter til å utvikle sosiale relasjoner og vennskap med jevnaldrende.
- Barna opplever trivsel, mestring og motivasjon for læring og utvikling, og utfordres til nysgjerrighet og utforsking.
- Voksenstil i barnehagen er å være autoritativ. Det vil si varme, tydelige og anerkjennende voksne som møter barnas følelser med forståelse, setter klare og trygge grenser, og følger opp barnas behov på en konsekvent og omsorgsfull måte.
- God organisering gir ro, trygghet, forutsigbarhet og et positivt barnehageklima.
- Ansatte er i forkant, tett på og har oversikt over barns relasjoner, samspill og gruppedynamikk, og forebygger uønskede hendelser.
- Prinsippet om inkludering ligger til grunn i planlegging og gjennomføring av pedagogiske aktiviteter og risikovurderinger.
- Det settes raskt inn tiltak når utfordringer avdekkes, i tråd med aktivitetsplikten. Ansatte melder umiddelbart ifra ved krenkelser, utestenging, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering.
- Ansatte evaluerer jevnlig praksis og kartlegger sin relasjon til barna månedlig gjennom relasjonskartlegging.
- Ansatte er aktive medlekere og deltar i barnas lek ved å være fysisk og mentalt til stede, bygge leken på barnas interesser og støtte igangsetting og videreutvikling av lek.
- Voksne plasserer seg der det er behov, engasjerer barna, skaper felles fokus, utvider leken og tilfører nye elementer.
- ASK-leketavler og visuelt støtteverktøy brukes for å fremme kommunikasjon, samspill og inkludering i lek.

4. Barnehagens verdigrunnlag

Barnehagen skal formidle og praktisere sitt verdigrunnlag i alt pedagogisk arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnas utvikling skal sees i en helhet. I samarbeid med hjemmet skal barnehagen ivareta barnas behov for omsorg og lek, og legge grunnlaget for læring, dannings og allsidig utvikling.

Barn og barndom

Vi er opptatt av at barnehagehverdagen til barna skal være preget av lek, vennskap og glede. Barndommens egenverdi skal ivaretas og anerkjennes. Barna skal få oppleve å påvirke egen hverdag, og få tid til å leke. Vi skal gi rom for barnas unike egenskaper og forutsetninger. Vi skal bidra til at barna, i fellesskap med andre, utvikler et positivt forhold til seg selv, sine medmennesker og miljøet. Vi ønsker å utvikle barn som har tro på seg selv og sine egne evner.

Demokrati

Barna får aktivt være med på å bestemme over innholdet i sin barnehagehverdag gjennom voksnes observasjoner, barnesamtaler og engasjerte voksne, som lytter til hva barna sier og uttrykker. Barna skal lære å bli demokratiske borgere som tar hensyn til hverandre, men de skal også få lov til å si ifra og få sin stemme hørt. Barna får være med å påvirke og skape sin egen hverdag. Barna blir tatt på alvor og de ansatte er lydhøre overfor barnas initiativ. Vi observerer barnas lek og aktiviteter. Vi gir barna ulike valg. Barnas verbale og kroppslige uttrykk blir tatt på alvor. Barna blir kjent og forstår ordet demokratiske valg/ prosesser.

Mangfold og gjensidig respekt

Vi møter alle barn og deres foresatte med lik respekt. Vi ser hvert barns behov. Vi arbeider med kommunens fire kjernekomponenter: Inkludering, relasjonskvalitet, tidlig innsats og livsmestring. Barnehagen har definert i egne planer hva dette betyr for oss, felles forståelse i barnehagen.

Likestilling og likeverd

Vi er gode rollemodeller og er klar over vår påvirkningskraft. Vi legger til rette for inkluderende lek og aktiviteter med hensyn til barnas språk, alder, kjønn og funksjonsevne. Vi respekterer og gir aksept for å være forskjellige.

Bærekraftig utvikling

Vi er gode rollemodeller og legger til rette for at barna lærer å ta vare på seg selv, hverandre og omgivelsene våre. Gjennom hverdagen gir vi barna kunnskap om naturen og forståelse for hvorfor det er viktig å ta vare på miljøet. Vi snakker med barna om forsøpling og hvordan søppel og andre skadelige elementer kan påvirke naturen, dyrene og menneskene rundt oss. Vi bidrar til engasjement og refleksjon ved å samtale med barna om det som er rundt oss, og sammen utforsker vi hva vi kan gjøre for at dyr og insekter i nærmiljøet vårt skal ha det bra. Barna får tid og rom til å utforske naturen gjennom lek og aktiviteter, og vi bruker naturen aktivt som læringsarena. Barnehagen gjennomfører **Grønn Superdag**, som er barnehagers og skolars feiring av Verdens miljødag. Dette er en nasjonal markering av barn og unges engasjement for miljø og klima, og dagen skal inspirere barn, ansatte, foresatte og nærmiljø til å ta bedre vare på naturen. Vi kildesorterer i hverdagen og lærer barna hvorfor det er viktig å ta vare på tingene våre, gjenbruke og redusere avfall. Alle grupper deltar i barnehagens hageprosjekt, der barna får erfaring med hvordan mat vokser frem, og hva som skal til for å stelle planter gjennom vanning, omsorg og tålmodighet. Dette gir barna innsikt i naturens prosesser og sammenhengen mellom mennesket og naturen.

Livsmestring og helse

Kjennetegn på god praksis;

- Vi er varme, tydelige voksne som ser hvert enkelt barn.
- Vi gir omsorg og trøst, latter og glede og møter barnet på deres følelser og behov.
- Vi lærer barna om egne og andres følelser- og behov og støtter barna i å ta gode valg for seg selv og andre. Oppmuntrer barna til å vise omsorg for seg selv og andre og inkludere alle inn i fellesskapet.
- Vi oppretter aktivitetsplikt og setter i gang mål og tiltak umiddelbart dersom et barn ikke har det trygt og godt i barnehagen. Legger til rette for at barna kan bruke kroppen sin både ute og inne.
- Vi benytter oss av tuområdene i nærområdet, barnehagen har egne biler som benyttes av gule og røde gruppene. Vi legger til rette for at barna kan skal få mulighet til ro, hvile og avslapping i løpet av barnehagedagen.
- Barna får mulighet til å være aktive ute fra morgninger av.
- Vi sørger for at måltider i barnehagen gir barna grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner. Vi har plantebasert i fokus.

- Hver høst jobber vi med prosjekt; «Eg er meg og du er deg» som inneholder bl.a; kroppen min, familien min, ulike følelser, om å være nysgjerrig på hverandre og å bli kjent med hverandre. Vi setter raskt inn tiltak når utfordringer avdekkes.

5. Barns medvirkning

Ifølge rammeplanen skal alle barn få erfare å ha innflytelse på det som skjer i barnehagen. Barnehagen skal sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet. Gjennom medvirkning lærer barna å utvikle selvstendighet og oppleve at deres stemme har verdi.

Kjennetegn på god praksis:

- Vi lytter, ser barnet, prøver å forstå barnas signaler, og tar barns initiativ på alvor.
- Vi gjør barna oppmerksomme på at noe skal skje, før det skjer. Personalet skal fange opp barns ytringer og forholde seg aktivt og reflekterende til barna.
- Samtale, bilder og konkrete brukes som metode for å få fram barnas synspunkter.
- Barna får komme med tanker og ideer til hva de vil gjøre eller lage.
- Vi tilrettelegger det fysiske miljøet på en slik måte at barna selv kan velge leker de vil leke med.
- I konfliktsituasjoner lytter vi til barna om hva de mener hva som har skjedd. Vi hører på begge parter i konflikten og vi gir alle mulighet til å forklare seg. Vi lar barna tenke ut muligheter til løsninger. Konflikthjulet brukes aktivt med 4 – 5 åringene som støtte i arbeid med konflikthåndtering, dialog og refleksjon.
- Vi bruker tankekart sammen med barna. Snakke med barna om hvilke forventinger barna 4 – 5 åringene har til de ansatte. Vi gjennomfører barnesamtaler med 5 åringene. Vi bruker konflikthjul som verktøy.

6. Fagområder i rammeplanen

Fagområdene tar utgangspunkt i barnas interesser og har egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til trivsel, allsidig utvikling, helse og læring. Fagområdene ses i sammenheng og er en gjennomgående del av barnehagens innhold og praksis.

1. Kommunikasjon, språk og tekst

Vi arbeider systematisk med språkstimulering i alle hverdagssituasjoner, både i lek og i smågrupper. De ansatte er språklige rollemodeller som setter ord på handlinger, følelser, tanker og kroppslige uttrykk, og bruker språk for å bygge relasjoner, delta i lek og støtte konfliktløsning. Litteratur, høytlesning, sang, rim, regler og eventyr brukes aktivt, og barna inviteres til samtaler og refleksjon. Vi benytter konkrete, visuelle hjelpemidler og alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK) ved behov.

2. Kropp, bevegelse, mat og helse

Barna får daglige muligheter til variert fysisk aktivitet ute og på tur i nærområdet. Gjennom lek og bevegelse i variert terreng utvikler barna kroppslig mestring og grovmotoriske ferdigheter. Barnehagen fremmer gode helsevaner gjennom samtaler om kropp, grenser og respekt, samt gjennom ernæringsrike måltider i tråd med helsedirektoratets anbefalinger. Barna får også tid og rom for hvile, ro og restitusjon i løpet av dagen.

3. Kunst, kultur og kreativitet

Vi arbeider prosjektbasert og tar utgangspunkt i barnas interesser, uttrykk og initiativ. Gjennom arbeidet får barna erfaring med ulike estetiske uttrykksformer som forming, musikk, sang, drama og litteratur, med særlig vekt på prosess, medvirkning og skaperglede. Prosjektene utvikles over tid og bidrar til progresjon og sammenheng i det pedagogiske arbeidet. Vi bruker friluftskort som verktøy for å sikre progresjon i friluftaktivitetene. I tillegg har vi kjøkken- og grønnsakshage, der barna får erfaring med hele prosessen fra jord til bord.

4. Natur, miljø og teknologi

Barna får rike erfaringer med natur og friluftsliv gjennom turer og utforskning i ulike miljøer. Vi følger naturens endringer gjennom året og legger vekt på nysgjerrighet, undring og bærekraft. Digitale verktøy og konkret materiell brukes for å undersøke, eksperimentere, finne svar og reflektere sammen med barna. Barna lærer å ta vare på naturen gjennom praktisk erfaring med kildesortering, rydding og respekt for alt levende.

5. Antall, rom og form

Vi arbeider systematisk med realfag gjennom lek, hverdagsaktiviteter og egne realfagsuker. Barna får utforske tall, mengder, rom og form ved bruk av matematiske begreper, spill, bøker, musikk, naturmaterialer og digitale verktøy. Barnehagen har en egen matematikkplan som sikrer progresjon og helhet.

6. Etikk, religion og filosofi

Barnehagen legger til rette for et inkluderende fellesskap preget av respekt, empati og likeverd. De ansatte støtter barna i å håndtere konflikter og i å finne gode løsninger sammen med andre. For fire- og femåringene benyttes konfliktløsningshjulet som et pedagogisk verktøy. Vi arbeider holdningsskapende med språklig og kulturelt mangfold, blant annet gjennom markeringer som internasjonaldag. Ved behov følger vi gjeldende handlingsplaner for å sikre barnas trivsel og trygghet.

7. Nærmiljø og samfunn

Barna får varierte erfaringer med nærmiljøet gjennom turer, besøk og deltakelse i lokale arrangementer. De voksne legger til rette for samtaler med barna om hvordan egne valg og handlinger påvirker både dem selv og andre, og om betydningen av å vise respekt for mennesker, natur og samfunn. Vi deltar blant annet på museumsbesøk, vikingfestival og skolebesøk. I mai arrangerer vi maifest, og hvert år markerer vi samisk nasjonaldag som en del av arbeidet med mangfold og felles kulturforståelse.

8. Barnehagens formål og innhold

Prosjektarbeid i vår barnehage; “Jorden er til låns og me må alle ta vare på den”

Kjennetegn på god praksis:

- Naturvakt – eget pedagogisk opplegg som gjennomføres i gruppene. Lærer barna om allemannsretten og bruke naturen som læringsarena for kunnskap og mestring. Lærer om hvordan en ferdes i naturen og om hvordan man oppfører seg når man er på tur. Ansatte som er rollemodell for barna og gi barna kjennskap til bærekraftig utvikling gjennom å ta vare på naturen og dyrene som lever i den. Trygge barn i naturen.
- Bruke hjemme siden fra grønt flagg – mange gode tips
<https://grontflagg.fee.no/idbank-for-barnehager> feks. Grønnsuper dag, insektshotell, lage fuglemat på vinteren.
- Barna deltar aktivt i å så grønnsaker i åkeren og får være med i hele prosessen fra planting til innhøsting av mat.
- Vi har blomsterkasser for pollinering, tilgjengelig for alle grupper, som bidrar til økt forståelse for naturens mangfold og insektenes viktige rolle.
- I hagearbeidet legger vi vekt på bærekraftige løsninger. Vi bruker naturlig næring fra matrester til jorden og gjenbraker vann til vanning av planter i hagen
- Bruker naturen og nærmiljøet som inspirasjon til lek og pedagogiske aktiviteter.
- Barn får kunnskap om naturen og hvordan vi skal ferdes i den.
- Barn skal bli vant til å bevege seg i ulendt og kupert terreng i tidlig alder.
- Vi går på tur i skog, mark og på fjellet slik at barna får allsidig bevegelseserfaring.
- Kjennskap til naturens ressurser som kan spises. Lage mat selv av det man finner i skog, mark og grønnsaks hage (eget hefte).
- Sorterer søppel og kaste minst mulig mat. Fokus på matsvinn. Lage/ spise mat ute på tur.
- Fokus på gjenbruk i formingsaktiviteter. Lage gaver av gjenbruk og ting fra naturen til jul og påske.
- Barna lærer å bruke minst mulig papir (toalett-, tørke-, og tegnepapir). Miljøbevissthet.
- Få varer levert med nøkkelhul.

Laget rundt barnet

Laget rundt barnet er et satsingsområde i Tysvær kommune og handler om at barn og familier skal oppleve tjenestene som helhetlige, samordnede og koordinerte. Barnet og familien settes i sentrum, og vi jobber sammen som et lag med barnets beste som felles utgangspunkt. Dette er ikke tilfeldig, men en strukturert måte å organisere og følge opp arbeidet på, der vi møter barn, unge og familier på en trygg, forutsigbar og systematisk måte.

Vi har utarbeidet et eget hefte om *Laget rundt barnet* som beskriver kjernekomponentene inkludering, tidlig innsats, livsmestring og relasjonskompetanse. Heftet brukes aktivt i all planlegging i barnehagen og er et felles fundament for arbeidet vårt.

RESULTAT

Vi er sammen om det beste for barnet

Vi har tidlig innsats – tidlig og riktig innsats, for oss betyr det;

- Vi observerer og kartlegger barna.
- Alle ansatte har kjennskap til og jobber etter BTI-handlingsplanen.
- Vi organiserer oss i små grupper for å være tett på barn og foreldre.
- Utfordringer tas opp tidlig. Vi informerer om stafettlogg.
- Vi jobber med veiledning på alle nivå, med bruk av veilednings- og ressurshefte.
- Vi gjennomfører faste BTI-samtaler fire ganger i året, der pedagogisk leder, styrer og spesialpedagog drøfter barn og barnegrupper på system- og individnivå.
- Barnehagen legger til rette for god dialog med alle foreldre, uavhengig av språklig og kulturell bakgrunn.
- Pedagogisk leder planlegger og gjennomfører pedagogiske aktiviteter ut fra prinsippet om inkludering og risikovurderinger.
- Vi jobber med prosjektet «Eg er meg og du er deg» og bruker CLASS-observasjoner for å styrke kvaliteten i samspillet.
- Vi har spesialpedagog i barnehagen som jobber systematisk på system- og individnivå, tett på barn, ansatte og foreldre, med ukentlig drop-in.
- Vi samarbeider med PPT, helsestasjon og barnevern.
- Vi gjennomfører overgangssamtaler ved bytte av grupper, av barnehage og i overgangen barnehage–skole.

Vi er brobyggere, for oss betyr det;

- Vi samarbeider tett med foreldre allerede før oppstart i barnehagen, gjennom informasjonsmøte i juni, besøksdager og oppstartsamtaler.
- Vi har god dialog med foreldre, bruker ASK-bilder ved behov, og er nysgjerrige på familiens bakgrunn og barnets oppvekst i Norge.
- Barnehagen har utstyr som foreldre kan låne (for eksempel til karneval), slik at alle barn får like muligheter til å delta uavhengig av familiens økonomi.
- Vi gir god og tidlig informasjon til foreldre om «annerledes dager». Dette er spesielt viktig for flerspråklige familier
- Ansatte informerer om og synliggjør andre tjenester og tilbud, som foreldrekurs, turtilbud og all idrett.
- Vi samarbeider med PPT. gjennom kontaktperson. Barnehagen prøver ut tiltak før eventuell henvisning, og melding utarbeides alltid i samarbeid med foreldre.
- Vi bruker stafettlogg for å dokumentere og koordinere tiltak rundt barnet, som gir oversikt, eierskap og kontinuitet for foreldre og involverte instanser.
- Vi samarbeider med Familieteamet i Tysvær kommune for å sikre rask og riktig hjelp til barn, unge og familier, og bidra til god psykisk helse gjennom lavterskeltilbud.
- Vi har samarbeid med fysioterapi og helsestasjon.
- Vi samarbeider med barnevernstjenesten når det er behov.

Vi gir robuste tjenester – som gir robuste barn for oss betyr det;

- De ansatte er sensitive voksne som ser, forstår, støtter og trøster barna, bekrefter følelser og finner gode løsninger sammen med barna.
- Vi fremmer positiv atferd gjennom positiv bekreftelse, og jobber med å hemme negativ atferd gjennom veiledning og avlæring.
- Vi bruker ulike aktiviteter hentet fra Psykologisk førstehjelp.
- Barna får støtte til å håndtere utfordringer og mestre motgang.

- Vi organiserer smågrupper og lekegrupper inne, ute og på tur for å støtte trygghet, lek og læring.
- Barna opplever tilhørighet og å bli savnet når de er borte fra barnehagen.

Vi vil ha alle med. For oss betyr det å jobbe med;

Mål; Gi barna muligheter for lek, og vennskap.

Lek er grunnlaget for barnas trivsel, vennskap, utvikling og læring, og har en sentral plass i barnehagens hverdag. De voksne har et aktivt ansvar for å skape et trygt, inkluderende og stimulerende lekemiljø gjennom bevisst bruk av ulike voksenroller, tilpasset barnas behov og situasjonen i leken.

Som **observatør** er de ansatte til stede i og rundt leken ved å se, lytte og analysere uten å gripe inn unødvendig. Gjennom observasjon får de voksne innsikt i barnas interesser, relasjoner, gruppedynamikk og behov for støtte. Observasjonene brukes målrettet i tilrettelegging av rom, materiell og voksenstøtte, slik at alle barn får mulighet til å delta i meningsfull lek og fellesskap.

Som **rekvisitør** tilrettelegger de ansatte lekemiljøet gjennom rom, materiell, rekvisitter og stemning. Lekemiljøene organiseres og varieres for å inspirere til fantasi, utforskning, rollelek og samspill. ASK-leketavler og visuelt materiell brukes for å støtte kommunikasjon og felles fokus i leken.

Som **medleker** deltar de ansatte aktivt i leken på barnas premisser. De er fysisk og mentalt til stede, bygger relasjoner, støtter samspill og vennskap og utvider leken uten å ta over. Voksne er engasjerte, lekbare og bidrar til felles opplevelser basert på barnas interesser.

Som **lekeleder** støtter de ansatte leken når barna trenger hjelp for å komme i gang eller opprettholde lek. De gir impulser, skaper rammer og struktur, og sørger for at alle barn inkluderes i fellesskapet.

Gjennom bevisst bruk av disse rollene gir de ansatte barna gode muligheter for lek, vennskap, trivsel, kreativitet og utvikling av sosiale ferdigheter.

Kriterier for måloppnåelse:

- Ansatte er bevisste på sine roller i leken
- Dele barna i små grupper.
- Gir rom for barns kreativitet og bruk av fantasi.
- God tid til lek, både spontan lek og vokseninitierte lekegrupper

- Gi barna felles opplevelser som inspirasjon til lek
- Barna viser glede og trivsel.
- Barna øver på å utforske, oppdage og forstå nye sammenhenger.
- Barna trener på å samarbeide og øver på å vise empati.

Mål; Utvikle barnas språk gjennom progresjon tilpasset barnets alder og utviklingsnivå.

Kriterier for måloppnåelse:

Ansatte observerer, kartlegger og følger fortløpende med på barnas språkutvikling.

Ansatte er språkmodeller ved å introdusere nye ord og begreper gjennom språkleker, rim og regler, sang, musikk og høytlesing.

Alle barn blir lest for daglig, og bøker er lett tilgjengelige i barnehagen.

Ansatte bruker selvsnakk, parallellsnakk, refleksjon og undrende spørsmål i samspill med barna. De setter ord på det barna gjør og tenker, følger opp det barna sier og utvider samtalene for å styrke språk, mestring og gode frem-og-tilbake-samtaler mellom barna.

Fokusord brukes bevisst for å fremme begrepslæring og dybdelæring, og ny kunnskap kobles til det barna allerede kan.

Vi bruker både kjente og ukjente eventyr, fortellinger og samtaler som utgangspunkt for språklig utforsking.

Vi benytter alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK) i alle barnegrupper, samt digitale ressurser som Salaby og morsmal.no ved behov.

Vi fremmer språklig mangfold gjennom bruk av eventyr, sanger og uttrykk fra ulike språk og kulturer.

Mål; Utvikle barnas realfagsferdigheter gjennom lek, utforsking og hverdagsaktiviteter.

Kriterier for måloppnåelse:

Ansatte er kjent med barnehagens matematikkplan og bruker denne i det pedagogiske arbeidet.

Ansatte har kjennskap til og benytter ressurser fra **Matematikksenteret.no** for inspirasjon, tips og ideer til realfagsaktiviteter.

Barnehagen tilrettelegger lekemiljøet med materiell som gir rike muligheter for utforsking innen realfag, som for eksempel tall, form, sortering, måling, konstruksjon og naturutforsking.

Ansatte benytter lekbaserte metoder og aktiviteter som stimulerer barnas nysgjerrighet, undring og problemløsning.

Barnehagen gjennomfører temauker med særskilt fokus på realfag, der barna får fordype seg gjennom varierte aktiviteter og erfaringer.

Mål; Utvikle barnas evne til selvregulering.

Kriterier for måloppnåelse:

Barna øver på å huske, gjenkjenne og bruke tidligere erfaringer i nye situasjoner.

Ansatte beskriver, utforsker og gjenkjenner sammen med barna de følelsene barna står i, og hjelper dem med å forstå egne reaksjoner.

Ansatte gjør barna oppmerksomme på hvordan egen atferd påvirker andre, og støtter utviklingen av empati og ansvarlighet.

Barna får øve på å utsette egne behov, for eksempel ved å vente, dele og ta hensyn i lek og hverdagsrutiner.

Sammen med barnet eller barnegruppen avtales det hva man konkret skal øve på, slik at barna opplever medvirkning og mestring i egen utvikling.

Regellek brukes bevisst som metode for å styrke selvkontroll, turtaking og forståelse av felles rammer.

Hinderløyper og fysisk aktivitet brukes aktivt for å utvikle motorisk kontroll, utholdenhet og kroppslig selvregulering.

Barna øver på å være både gode vinnere og gode tapere gjennom lek, konkurranser og spill.

Trafikksikker barnehage

<https://youtu.be/Jn0a-YphzCc>

Trafikksikker barnehage er et konsept utarbeidet for å kvalitetssikre at barnehagens trafikksikkerhetsarbeid ivaretar de krav som lover og forskrifter stiller.

Å bli godkjent betyr ikke at det ikke skjer trafikkulykker, men godkjenningen er et kvalitetsstempel for godt, målbevisst og helhetlig arbeid med trafikksikkerhet.

Grunnlaget for holdninger til sikkerhet legges i barneårene og derfor må trafikkopplæring starte tidlig. Barnehagen har ansvar for barnas sikkerhet. Gjennom trafikkopplæring lærer barn nyttige ord og begreper.

Hva er trygt, og hva er farlig? Hva er et gangfelt, fortau, lyskryss osv.? Det å snakke om hva vi ser når vi er ute i trafikken, er med på å forsterke ord - og begrepsforståelsen til barna.

Hvilken betydning vil det få for vårt arbeid?

- Barnehagens rutiner for levering og henting.
- Barnehagens forventinger til ferdsel på parkeringsplassen.
- Regler og rutiner rundt barnehagens inngangsporter.
- Barna lærer trafikkregler for fotgjengere.
- Barna lærer om bruk av sansene sine i trafikken.
- Barna lærer om bruk av bilbelte.
- Barnehagen påvirker foreldrene til å sikre barna på vei til og fra barnehagen.
- Trafikksikkerhet og trafikkopplæring er et årlig tema på foreldremøter.

Trygt og godt barnehagemiljø

Stortinget har vedtatt egne bestemmelser i barnehageloven om barns rett til et trygt omsorgs- og læringsmiljø. Det kreves at barnehagene jobber systematisk for å forebygge utestengning og mobbing, og at de skaper et godt miljø der barna trives og er sosialt inkludert. Barnehagen forpliktes til å ha nulltoleranse mot krenkelser som utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Det avgjørende er om barnet som blir utsatt kan oppleve det som nedverdiggende eller integritetskrenkende. Utestengingen må som hovedregel være systematisk.

Lovendringen innebærer en aktivitetsplikt som krever at barnehagen følger med på hvordan barna har det, og undersøker og setter inn tiltak når personalet har mistanke om at ett eller flere barn ikke har det bra i barnehagen. Barnehagen får plikt til å undersøke saken når foreldre sier ifra, selv om de som jobber i barnehagen er av en annen oppfatning. Det skal lages en skriftlig plan for hvordan barnehagen skal følge opp barnet og gruppen.

Det innføres også en skjerpet aktivitetsplikt ved mistanke om at personalet krenker barn.

Alle som arbeider i barnehagen har plikt til å melde fra til barnehagens styrer dersom de får mistanke om, eller kjennskap til, at et barn ikke har det trygt og godt i barnehagen. Styrer er ansvarlig for at barnehagen håndterer og følger opp meldingene på en ansvarlig måte.

Felles rutiner for barnehagene i Tysvær kommune;

[Trygt og godt barnehagemiljø - Tysvær kommune](#)

CLASS

CLASS er et observasjonsverktøy utviklet for å måle i hvilken grad de ansatte gir muligheter for emosjonell og kognitiv utvikling i samspill med barna. Dette verktøyet kan bidra til å fremme kvalitet i barnehagen, som igjen vil bidra til å fremme barns trivsel, læring og psykisk helse. På sikt vil dette kunne virke forebyggende i et folkehelseperspektiv, og kan være med å utjevne sosiale forskjeller.

Hvilken betydning vil det få for vårt arbeid:

- Vi vurderer kvaliteten på eget arbeid i barnehagen systematisk.
- Alle ansatte i barnehagene får samme skolering om hva som gir høy kvalitet og hvordan vi kan gjøre de rette endringene.
- Hvordan vi utvikler høyere kvalitet i barnehagen blir målt gjennom observasjon av de ansattes interaksjoner med barna.
- Barna opplever ansatte med høy kompetanse både i forhold til emosjonell støtte, organisering og språkstøtte.

8. Overganger

Overgang hjem - barnehage

Barnehageløpet består av mange overganger. Det er viktig at overgangene skjer på en god måte. I de ulike overgangene skal personalet sørge for tett oppfølging slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.

Overgang hjem - barnehage

[Link til tysver.kommune.no, ny rutine som arbeidsgruppen har jobbet med.](#)

Overgang innad i barnehagen

Fra lyse blå til lilla/ lyse grønn; Hver vår når barn skal begynne på lilla starter et samarbeid senest i mai med jevnlig besøk, barna får leke på lekeområdet, ansatte fra lyse blå er med barn i denne leken. Barna får spise på lilla og bli kjent med ansatte som skal bli deres sekundærtilknytningsperson.

Fra lilla/grønn til storbase; Hver gang barn skal begynne på stor starter en med jevnlig besøk på stor base i god tid (minst ett par mnd.) i forkant. De får leke på lekeområdet, ansatte fra lilla er med barn i denne leken. Barna får spise frokost på stor base og bli kjent med ansatte som skal bli deres sekundærtilknytningsperson. Barna får selv være med å bytte og flytte skap fra lilla til stor.

Fra barnehage og skole;

Barnehagen skal i samarbeid med skolen, legge til rette for barns overgang fra barnehage til første klasse og eventuelt skolefritidsordning. Vi følger Tysvær kommune sin plan i arbeidet om overgangen. Overgang mellom barnehage og skole/SFO.

https://www.tysver.kommune.no/_f/p1/if2ad1938-dafe-411a-a1df-63d757c868f0/planovergang-barnehage-skole-sfo-uu.pdf

[Plan overgang mellom barnehage, skole og SFO](#)

9. Samarbeid

Samarbeid hjem/barnehage

Foreldremedvirkning:

Foreldrene er våre viktigste samarbeidspartnere, og vi skal i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem sikre barn gode utviklings – og aktivitetsmuligheter. Vi skal ha et godt samarbeid for å bidra til å styrke barnas trivsel, utvikling og læring. Vi skal møte foreldre med respekt, anerkjennelse og toleranse slik at vi sammen kan få til gode dager for barna.

Daglig kontakt:

Den daglige kontakten mellom foreldre/ foresatte og ansatte på barnets avdeling skjer i hovedvekt på morgenen når en kommer til barnehagen og når barnet hentes. Vi ønsker et tett samarbeid med foreldrene i hverdagen – lav terskel for å ta kontakt barnehage/hjem og hjem/barnehage– felles fokus om barnets beste. Vigilo er en viktig del av den daglige kontakten:

[Vigilo | Hjem](#)

Samarbeidsutvalget (SU) og foreldreråd

Foreldre og barnehagepersonell har et felles ansvar for barns trivsel og utvikling. For å sikre samarbeidet mellom barnehage og hjem har barnehagen et foreldreråd og et samarbeidsutvalg (SU). Foreldrerådet består av alle foreldrene i barnehagen. SU består av styrer (referent uten stemmerett og representant fra barnehagens eier), likt antall representanter fra de ansatte og foreldrene.

Foreldremøte

Vi har i hovedsak ett foreldremøte i året. Det er på høsten, hvor også foreldrerepresentanter til SU velges. På foreldremøte er temaet barnehagehverdagen på de ulike avdelingene, planer, prosjekter og rutiner. Vi har også temabaserte foreldremøter -dette vil variere fra år til år.

Foreldresamtaler

Vi tilbyr foreldresamtaler i løpet av året, en obligatorisk og valgfrie i løpet av året. Innkalling til foreldresamtaler skjer via Vigilo. Ønsker foreldre/foresatte samtaler utover dette, avtaler en dette med pedagogisk leder på avdelingen.

Foreldreveiledning

Barnehagen kan tilby foreldreveiledning ved behov. Tysvær kommune tilbyr ulike kurs som omhandler foreldrerollen. [Foreldrekurs - Tysvær kommune](#)

Klage:

Rutine for håndtering av klager i internkontrollsystemet blir fulgt

[Melde bekymring eller klage på barnehage - Tysvær kommune](#)

Samarbeid med andre tjenester

Tysvær kommune sine barnehager arbeider for å få et helhetlig, kvalitativt godt barnehagetilbud. Målet er å ha et godt system innad i barnehagen for å avdekke og sette i verk tiltak for barn tidligst mulig. I dette arbeidet har vi ulike samarbeidspartnere som vi knytter til oss for at barna skal få et best mulig tilbud. Dersom vi oppdager barn som av ulike grunner trenger særlig oppfølging, følger vi Tysvær kommune sine BTI-handlingsrutiner: [Tysvær – BTI – Bedre samarbeid for barn og unge i Tysvær kommune](#)

I Tysvær kommune samarbeider vi for å bedre den tverrfaglige innsatsen rundt barn.

Målet er å sikre at alle barn får lik hjelp på likt bekymringsnivå slik at vi kommer tidlig i gang med tiltak. Vi loggfører tiltak som blir iverksatt rundt et barn ved å bruke stafettloggen. Ved at en aktør som samordner innsatsen blir tiltakene bedre koordinert. Dette skaper en oversikt og et eierforhold for foreldre, samt de aktørene som er inne i saken: [Conexus Stafettloggen](#)

PPT (Pedagogisk psykologisk tjeneste): [Pedagogisk-psykologisk tjeneste \(PPT\) - Tysvær kommune](#)

Barnevern: [Barnevern - Tysvær kommune](#)

Helsestasjon: [Helsestasjons- og skolehelsetjenesten - Tysvær kommune](#)

Familieteam: [familieteam - Tysvær kommune](#)

Fysioterapi: [Fysioterapi barn - Tysvær kommune](#)

BUP (Barne- og ungdomspsykiatri): [BUP Haugesund - Helse Fonna HF](#)

Skole/SFO: [Skole - Tysvær kommune](#)

Flyktningtjenesten: [Flyktningtjenesten - Tysvær kommune](#)

UIS (Universitetet i Stavanger) [Forside | Universitetet i Stavanger](#)

HVL (Høgskolen på Vestlandet) [HVL - Høgskulen på Vestlandet](#)

10. Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Planlegging

Å **planlegge** i barnehagen betyr at vi skal bruke fagkunnskap om barns utvikling, lek og læring slik at innholdet er tilpasset barna i barnehagen. Planer i barnehagen skal være helhetlige og systematiske. Barn skal kunne medvirke i planprosesser, og planleggingen skal ta utgangspunkt i overordnede mål for barnehagen for å sikre at de føringer som er lagt for barnehagedrift blir fulgt. I planlegging skal vi gjøre bruk av menneskelige og materielle ressurser i barnehagen, nærmiljøet og naturen rundt oss.

Dokumentasjon

Å **dokumentere** er å gjøre noe synlig og dele det med andre. Vi ønsker at det innholdet vi legger til rette for i barnehagen skal være synlig for foreldre. Foreldre bør få innsikt i barns hverdag særlig for barn som ikke kan fortelle hva de har vært en del av. Foreldres interesse og engasjement har også en stor betydning for barnet. Dokumentasjonen gir derfor foreldre en mulighet til å samtale med barn om hva de er opptatt av og gjennom dokumentasjon kan en bli

kjent med barnets hverdag. Dokumentasjon i barnehagen vil i hovedsak gjøres kjent som bilder på Vigilo eller kunst/bilder som henger oppe i barnehagen.

Vurdering

Å **vurdere** er en kontinuerlig prosess. Personalet i barnehagen skal ha et kritisk blikk på egen praksis med mål om å heve kvaliteten. Evaluering sammen med barn er viktig del for å se om dette samsvarer med det en har forpliktet seg til å arbeide med i barnehagen. Når personalet planlegger skal en hele tiden vurdere hva som fungerer slik at en kan bygge videre på dette. En må analysere organisering og arbeidsmåter før en tolker det en finner i lys av teori samt de føringer som er lagt i lov om barnehage, rammeplanen og kommunale planverk. Vi bruker CLASS i vurderingsarbeidet, som observasjon og veiledning. Tilbakemeldingene vi får legger grunnlag for videre arbeid med analyse av vårt arbeid. Foreldreundersøkelsen legger også grunnlag for arbeidet vårt, det lages handlingsplaner ut ifra svarene på foreldreundersøkelsen.

11. Avslutning

Gjennom denne årsplanen har vi lagt grunnlaget for et barnehageår preget av trygghet, lek, læring og utvikling. Planen synliggjør hvordan vi jobber målrettet for å ivareta barnas behov og rettigheter, og hvordan vi legger til rette for et inkluderende og stimulerende miljø i tråd med Rammeplanen.

Vi ser frem til et år med gode opplevelser, tett samarbeid med foresatte, og et faglig sterkt fellesskap blant personalet. Årsplanen er et levende dokument som vil brukes aktivt, vurderes jevnlig og justeres ved behov for å sikre best mulig kvalitet i barnehagetilbudet vårt.

Sammen skaper vi en meningsfull barndom – hver dag.

